

මානව විවිධත්වය පිළිබඳ ආගමික දාශ්ටේකෝණය

Dr. A. Kaluarachchi

Abstract

In the study of human history, religion is one of the most intimate experiences of man. The close relationship between man and religion is clearly evident in the study of human history. There are many world religions that have been around since ancient times. All those religions can be identified as theistic and atheistic by a prominent characteristic. The definitions and interpretations presented with respect to the man by those religions are common. Among them, special attention has been paid to the physical and mental existence of man and the diversity created in individual activities has been analyzed from a God-centric perspective. It appears that not all religions look at the diversity that is evident in man in the same way. Accordingly, it is expected in this article to examine the nature of various interpretations about the individual from the world's leading religious sources. For the primitive man, the diversity and splendor of the universe as well as its constant changes caused surprise, amazement, curiosity and anxiety. Those characteristics were able to create fear and devotion in man. It can be clearly identified in the study of historical facts that religions emerged as a result of man's devotion to nature. A complexity of ideas on the individual and the world have logically been developed with the religious ideologies. According to the central teachings of each religion, the ideas on the origin, evolution, diversity, existence after death and final goal etc. of the individual have been revealed. Further, according to those religious beliefs, among the ideologies presented on the individual, one part of the person was created by some non-evolving universal substance. Deists believe supernatural energy of God. Another group asserted that everything, including the individual, has its origin without God. It is clear from the sources that religions other than Buddhism are built on a theistic basis. Another group of individuals have tried to explain the origin and diversity of the individual in terms of physical factors. They are called materialists. However, it is clear that man has been analyzed through different approaches from different religious traditions.

Keywords : religion, human diversity, ideologies, religion, theism

සාරාංශය

මානව ඉතිහාසය අධ්‍යායනයේදී ආගම යනු මිනිසාගේ සම්පත ම අත්දැකීමකි. ආගම සහ මිනිසා අතර පවත්නා අව්‍යුත්‍යන්න සම්බන්ධතාව විවිධ සාධක සමග බැඳී පවත්නා අයුරු මානව ඉතිහාසය අධ්‍යායනය කිරීමේදී මැනවින් පැහැදිලි වේ. දුරාතිතයේ සිට පැවත එන ලෝක ආගම බොහෝ ප්‍රමාණයකි. ඒ සියලුම ආගම දේවවාදී සහ අදේශවාදී වශයෙන් ප්‍රමුඛ ලක්ෂණද්‍රව්‍යකින් හඳුනා ගත හැකිය. එකී ආගම්වලින් මිනිසා පිළිබඳ ඉදිරිපත් වී ඇති නිර්වචන හා විග්‍රහයන් සූලභ වේ. ඒ අතර මිනිසාගේ කායික සහ මානසික පැවතීම පිළිබඳ විශේෂ අවධානයක් යොමු කොට තිබේමත් පුද්ගල ක්‍රියාකාරීත්වයේ දී නිර්මාණය වන විවිධත්වය දේව කේන්ද්‍රියව විග්‍රහ වී තිබේමත් විශේෂතාවක් වශයෙන් දැක්විය හැකිය. සැම ආගමක් ම මිනිසා තුළ ප්‍රකට වන එම විවිධතාවන් දෙස එකම ආකාරයකින් බලා නොමැති බව පෙනී යයි. ඒ අනුව ලොව ප්‍රමුඛ ආගමික මූලාශ්‍රයවලින් පුද්ගලයා පිළිබඳ ඉදිරිපත් වී ඇති විවිධාකාරයේ විවරණවල ස්වභාවය විමසා බැඳීම මෙම ලිපියෙන් අපේක්ෂිතය. ප්‍රාථමික මිනිසාට විශ්වයෙහි විවිධත්වය හා විවිතත්වය මෙන්ම එහි නිරන්තරයෙන් සිදුවන විවිධාකාර විපර්යාස අයිය පුදුමය, විස්මය, කුතුහලය මෙන්ම කනස්සල්ල ද ගෙන දෙන්නක් විය. එකී ලක්ෂණ මිනිසා තුළ හයපන්පාතිත්වය හා හක්තිය ඇති කිරීමට සමත් විය. මිනිසා ස්වභාව ධර්මයා කෙරෙහි හක්තිය මත පදනම්ව කටයුතු කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ආගමි බිජි වූ බව එළතිහාසික කරුණු අධ්‍යායනයේදී පැහැදිලිව හඳුනාගත හැකිය. ආගමික මතවාද කරුණානුකූලව වර්ධනය විමත් සමගම පුද්ගලයා සහ ලෝකය පිළිබඳ අදහස්වල සංකීරණත්වයක් ගොඩනැගැනී. ඒ ඒ ආගම්වල කේන්ද්‍රිය ඉගැන්වීම්වලට අනුව පුද්ගලයාගේ ප්‍රහාරය, පරිණාමය, විවිධත්වය, මරණීන් මත පැවතීම් සහ නිෂ්පාව අයිය පිළිබඳ අදහස් ප්‍රකට වී ඇත. එම ආගමික විශ්වාසයන්ට අනුව පුද්ගලයා පිළිබඳ ඉදිරිපත් කරන ලද මතවාද අතර කිසියම් අව්‍යුත්‍යනාම් විශ්වීය පදාර්ථයක් විසින් පුද්ගලයා නිර්මාණය කරන ලද බව එකී කොටසක් විසින් කරනු ලැබේ. එම එහෙළෙකික ශක්තිය දෙවියන් බව දේවවාදීනු සැලකුහ. තවත් පිරිසක් පුද්ගලයා ඇතුළු සියලුළු රුශ්වරත්වයකින් තොරව ප්‍රහාරය වී පවතින බව ප්‍රකාශ කළහ. බුදු දහම හැර අනෙකුත් ආගමි දේවවාදී පදනමක් මත ගොඩනැගී ඇති බව තදනුබඳ මූලාශ්‍රය අධ්‍යායනය කිරීමෙන් පැහැදිලි වේ. හෙඟික සාධක අනුව පුද්ගලයාගේ ප්‍රහාරය සහ විවිධත්වය විවරණය කිරීමට තවත් පිරිසක් උත්සාහ කොට ඇත. හෙඟිකවාදීන් ලෙස හැඳින්වන්නේ ඔවුන්ය. කෙසේ වෙතත් විවිධ වූ ආගමික සම්පදායයන්ගෙන් මිනිසා එකීනෙකට වෙනස් ප්‍රවේශයන් ඔස්සේ විග්‍රහයට බඳුන් වී ඇති බව පැහැදිලිය.

ප්‍රමුඛ පද : ආගම, දේවවාදී, මතවාද, මානව විවිධත්වය

1. හැඳින්වීම

ප්‍රාග් බෙංද්ධ පුරුෂයට අයත් වේදය ලෝක සාහිත්‍යයෙහි විජිජ්‍යාත ම අංගයක් ලෙස විද්‍යාත්‍යන්ගේ පිළිගැනීමට ලක්ව ඇත. එහි දී මේ සම්බන්ධයෙන් විවිධ අදහස් ඉදිරිපත් වී ඇත. වේද සාහිත්‍යයට අනුව ලෝකය පාලනය කරන කිසියම් බාහිර බලවේගයක් පිළිබඳ අදහස රුශ්වර නිරමාණවාදයක් හෙවත් ඒක දේවවාදයක් දක්වා විකාශය වූයේ මිනිසා තුළ පැවති ස්වාභාවික වස්තුන් පිළිබඳ දාඩි විශ්වාසය, බිඟ හා භක්තියයි. රුශ්වර නියතිවාදයට අනුව සියල්ල සිදුවන්නේ මැයුම්කාර දෙවියාගේ ඕනෑ එපාකම් හෙවත් නියමය අනුව ය. සියල්ල සිදුවිය යුතු ආකාරය ඔහු විසින් නියම කරන ලදී. ඔහු සරවෘදු වෙයි. සරවබලධාරී වෙයි. සරවෘදු නිසා කාලනුයවර්ති සියල්ල දති. ඒ නිසා ඔහුට ඉහළින් කිසිවතු නැත. ඔහුගේ නියමය කිසිවකුට හෝ වෙනස් කළ නො හැකිය. එය වෙනස් කිරීමට යාම නිෂ්ප්‍රය. ලොව විවිධ හා විෂම වීමෙහි එකම හේතුව දෙවියන් මැයි අන්දමයි.⁵³ මිනිසාගේ ස්වභාවයන්, ඔහුගේ විවිධත්වයන් තීරණය වන්නේ එම දෙවියන්ගේ කැමුත්ත මතය. වේද සාහිත්‍යයෙහි බාහිර ලෝකය පිළිබඳ සත්‍යයන් පුද්ගලයා පිළිබඳ වූ සත්‍යයන් අතර පවත්නා අවශ්‍යෝගනිය සම්බන්ධතාව දේවවැදි ස්ථාවරයක් මගින් ඉදිරිපත් කිරීමට ප්‍රයත්න දරා ඇත. සමස්ත ලෝකය ම දුටුන්ත පුරුෂයෙකුට උපමා කරමින් එම පුරුෂයාගේ අවයවවලට මිනිසාගේ අවයව ආදේශ කොට ඇත. "පුරුෂයාගේ සිතින් වන්දුයා බිඟ විය. ඔහුගේ ඇසින් සුරුයා ද, මූඛයෙන් ඉනු සහ අග්නි දෙවියන් ද භුස්මෙන් වාසුව ද ජනිත විය. ඔහුගේ නාහියෙන් අන්තරික්ෂය ද, පාදවලින් මහ පොලාව ද, කතින් දිසාව ද ඇති විය."⁵⁴ මෙලෙස පුද්ගලයාට ආධාරවන ලෝකය දෙවියන් විසින් නිපදවන ලද්දක් බව එහි කියවේ. මේ අනුව ලොව නිරමාණය කරන ලද මහා පුරුෂයාගේ ස්වභාවය පුද්ගලත්වාරෝපණයෙන් දක්වා තිබේ. පුද්ගලයාගේ බාහිර හා ආහාරයක සංකීරණ දාඩි මතවාදයක් දක්වා ව්‍යාප්තියට පත් වන්නේ මානව වින්තනයේ අව්‍යුත්ත්තා ගලායාමක් වශයෙනි. එතිනාසිකව පැවත එන ආගමික මතවාදයන් හමුවේ මිනිසාගේ පැවැත්ම කෙසේ විග්‍රහ වී ඇත්දැයි විමසීම මෙම පරෝෂණයෙන් අපේක්ෂා කෙරේ. එයට අදාළ දත්ත සපයා ගැනීම සඳහා ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රය පරිහරණය කරන අතර සපයා ගනු ලබන දත්ත පරෝෂණ අරමුණු විග්‍රහ කිරීම විෂයෙහි ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක අයුරින් භාවිත කිරීමක් අපේක්ෂා කෙරේ. පරෝෂණයේ අවසන් භාගයේදී මිනිසා හා ආගම අතර පවත්නා අන්තර් සම්බන්ධතාව පිළිබඳ නිගමනයකට එළඹීම අපේක්ෂිතය.

2. සාකච්ඡාව හා ප්‍රතිච්ඡල

මිනිසා පැහැදිලිව ම මහා බුන්මයාගේ විවිධ අංගෝෂාංග වලින් උපත ලද බව සාකච්ඡායෙහි දැක්වේ.

⁵³ සූත්‍රස්මන හිමි, දෙල්දුවේ, (2009). ආදී බෙංද්ධ ද්‍රේෂ්‍යයෙන් මූලයේම. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ. කොළඹ 10. 38 පිටුව.

⁵⁴ සාකච්ඡා - 8:9

මහාඩුහ්මයාගේ මූලින් බමුණෝ ද බාහුවෙන් ක්‍රෘතියෝ ද කලවාවලින් වෙශයෙය් ද දෙපාවලින් ගුදයෝ ද උපන්හ.⁵⁵

ඒ අනුව මතිසා තුළ අනෙක්නා වශයෙන් විවිධත්වයන් ප්‍රකට වීම මහාඩුහ්මයාගේ නිරමාණ කාර්යය අනුව ම තීරණය විය. ප්‍රාග් බෙංද්ද යුගයේ හාරතීය සාමාජයයෙහි බාහුමණ, ක්‍රෘතිය, වෙශයෙන් වර්ණමය විවිධත්වයත්, ස්වදර්ම⁵⁶ වශයෙන් හඳුන්වන ඒ ඒ කුලවලට අදාළ කාර්යයන් පිළිබඳ (වාත්තිය) විවිධත්වයත් බ්‍රහ්මවාරී, ගැහස්ථා, වාතප්‍රස්ථා සහ සනානාසි වශයෙන් පැවති පුද්ගල ජීවිතයේ කාල සීමා විවිධත්ත්වයත් අදාශාමාන මහාඩුහ්ම නියමයේ දාශාමානත්වයයි. මූර්ති මහතා මෙම සාමාජයයි විවිධත්ත්වය පුරුෂ, සංග්‍රාමික, ග්‍රාමික හා දාස යනුවෙන් හඳුන්වා දෙයි.⁵⁷ බාහුමණ ඉගැන්වීමට අනුව සාමාන්‍ය පුද්ගලයාගේ සියලු විවිධතාවන්හි කේතුළු විභව ගක්තිය වන්නේ යාගයයි. එම යාගයේ අඩිතිකරුවා මහා බුහුමය. රුශ්වර නිරමාණවාදයට අනුව බාහුර හා අහ්‍යන්තර වශයෙන් විද්‍යාමාන වන පුද්ගල වේමත්තතාවට ප්‍රමුඛත ම සාධකය මහාඩුහ්ම නම් විශ්ව පදාර්ථයයි.

පුද්ගල විවිධත්වය හෙවත් වේමත්තතාව (difference) පිළිබඳ නිරමාණවාදී අදහස් ඉක්මවා ගිය දාර්ශනික අදහස් ද වේද සාහිත්‍යයෙහි අන්තර්ගත වේ. අසමර්ශණ යනු සාම්ප්‍රදායික වින්තනයෙන් මිදි පරිණාමිය ස්වභාවවාදී දැඩ්ටියකින් සත්ත්වයා හා ලෝකය ලෙස විමර්ශනාක්ෂිය යොමු කළ වින්තකයෙහි. අසමර්ශණගේ කාලවාදයට අනුව පුද්ගලයාගේ ප්‍රහැවයට තමස් නමින් හඳුන්වන උෂ්ණධර්මය මූල හේතුව වූ බව පෙනේ. “ඉන්පසු අන්ධකාරය ද, (තමස්) තදනන්තරව ජලය ද, ජලයෙන් සංවත්සර හෙවත් කාලය ද බිජි විය. ඉරහද, දිවුලෝක, පාවිචිය, ආකාර, ආලෝකය, දිවා ර් බිජි වීම සඳහා එකී සංවත්සර හෙවත් කාලය හේතු විය. කාලයාගේ ඇවැමෙන් ලෝකයේ සියලු පාරිසරික කාරණාවන් සිද්ධ විය”.⁵⁸ මේ අනුව පුද්ගල ජීවිතයෙන් මරණයේන් හාරකරුවා කාලය බව අසමර්ශණ පෙන්වා දෙයි. ඔහුගේ අදහසට අනුව පුද්ගලයා බිජි වූ යෝ ස්වභාවවාදී හේ සනාතන නියාම ධර්මයක් මත පදනම්වය.

සංශයවාදී දැඩ්ටියකින් පුද්ගලයා විවරණය කළ වේදයික වින්තකයෙකු ලෙස ප්‍රජාපති පරමේෂ්වරීන් හැඳින්විය හැකිය. ඔහු අසමර්ශණට පසුව බිජි වූ වෙදික වින්තකයෙකු ලෙස සැලකේ. ප්‍රජාපතිගේ අදහසට අනුව පුද්ගලයා හා ලෝකය බිජි වීමේ මූල කාරණය ජලය වන අතර එය පරිණාමය වීමේදී උපන් ඒකකය පිළිබඳ අදහස ද පුද්ගල විවිධත්වය විෂයෙහි වැදුගත් තැනක් කොට සැලකිය හැකිය. ඔහුගේ අදහස නාසදිය සුතුයෙහි මෙසේ විවරණය වී තිබේ. “එකල සත් පදාර්ථයක් හේ අසත් පදාර්ථයක් නො විය. පොලොව හේ අහස නො විය. එහි කුමක් පැවතියේ ද කාගේ රැකවරණයක් වී ද අගාධ වූ ගම්හීර වූ ජලය වී ද”⁵⁹ යනුවෙන් ඔහු සිය අදහස සංශයවාදීව ඉදිරිපත් කරයි. ප්‍රජාපති තපස් හෙවත් උණුසුම මත ජලය පරිණාමය වූ බව ප්‍රකාශ කරයි.

⁵⁵ බාහුමනේගේ මූඩමාසිද් - බාහු රාජනාෂ කංතා:

උරුතදාග්‍රහ යද් වෙශයාම් - පද්ංචාම් ඉදෝෂී අජායන, සාල්වේදය 10-90, පුරුෂ සුක්තය.

⁵⁶ මත්‍ය්‍යමාතිය, 1:88, 90 - 91 පිටු

⁵⁷ මූර්ති.., (2009). ආගම සහ මිය ගිය ලෝකය. මයුර ප්‍රකාශකයෝ. 106 පිටුව.

⁵⁸ සාල්වේදය, 10-90

⁵⁹ නොසදායින් නාසදායින් තදානීම - නාසදායින් නො වෙශාම පරෝගත්

කිමාරිවා කුහකාශ ගර්මන් - අම්බා කිමාසින් ගගණ ගැමරම්, සාග්වේදය, 10, නාසදාය සූක්තය

මෙසේ ඇති වන්නා වූ පරිණාමයේ දී උණුසුම් ඇතිවන වැදගත් ම මූල ධර්මය නම් කාම හෙවත් ටේතනාවය.⁶⁰ එම කාමය හෙවත් ටේතනා බලය මනස හෝ ආත්මයට හේතුවන එකම බලය යි. පුද්ගලයාගේ ප්‍රහවය පිළිබඳ අදහසක් මෙම අවස්ථාවෙන් ඉස්මතු වේ. එහි දී බිජි වන මනස සාමාන්‍ය මිනිසුන්ගේ මනස හා සමාන නො වේ. එය ලෝකය පාලනය කරන්නා වූ සූර්යයා ය. එම නිසා සූර්යයාට පසුව ලෝකයෙහි දෙවි මිනිසුන් ආදි සියලු දේ බිජි විය. මෙසේ බිජි වූ පුද්ගලයන් අතර විවිධතාවන් උණුසුම තමැති එකකය හේතු වූ බව ඔහුගේ ප්‍රකාශයෙන් පෙනේ. ඉහත වින්තකයින් දෙදෙනාගේ අදහස්වලින් පුද්ගලයා සහ විවිධත්වය ගැන දාර්ශනික පැනිකඩික් විද්‍යමාන වේ.

පශ්චාත්කාලීන උපනිෂ්ඨ මත ඉහත ආකාරයේ දාර්ශනික අදහස් ප්‍රහවය වීමට හේතු විය. උපනිෂ්ඨ ද්රේශනය තුළ පුද්ගලයා කොටස් දෙකකින් සමන්විත වන බව දක්වයි. එනම් ආත්මය හා ගිරියයි. “ආත්මය තුළදී. නො මැරේ. එය කිසිවකුනුදු හට නො ගන්නේය. ඉදිරියට කිසිවක් හට ගන්නේ ද තැත. එය සර්වකාලිකය. සිරුර වැනසුණ ද ආත්මය නො වැනසේ.”⁶¹

උපනිෂ්ඨ අදහස අනුව ආත්මය පුද්ගලයා වශයෙන් සලකා තිබෙන බව පැහැදිලිය. ආත්මය ඇති විට ප්‍රාණය ක්‍රියාවන් කිරීමට පොහොසත් වේ.⁶² මෙසේ ආත්මය ඇති විට ප්‍රාණය ක්‍රියාත්මක වීමේ දී පුද්ගලයාගේ ක්‍රියාකාරීත්වයෙහි විවිධතාවන් ප්‍රකට වේ. එය වේමත්තතාවයි. පුද්ගලයාගේ ක්‍රියාකාරීත්වය අනුව ප්‍රධාන ප්‍රශ්න දෙකක් වේද සාහිත්‍යයේ සඳහන් වෙයි.⁶³ එනම් යහපත්, හොඳ සහ පාඨී පුද්ගලයන්ය. සාඛුවර්යාවන්, ප්‍රණා ක්‍රියාවන්හි නියුලෙන්නා යහපත් පුද්ගලයා ලෙසත් අසත් වර්යාවන්හි යෙදෙන්නා පාඨ පුද්ගලයා ලෙසත් දක්වා තිබේ.

ක්‍රි:පූ 06 වන සියවෙසේ කරලියට පැමිණ තිබූ ඡට ගාස්තාවරුන්ගේ ඉගැන්වීම්වල විද්‍යමාන පුද්ගල විවිධත්වය පිළිබඳ විමසීමේ දී විවිධ අදහස් එවායෙහි අන්තර්ගත වී ඇති ආකාරය දැක ගත හැකිය. පුද්ගල විවිධත්වය ප්‍රකට වන එක් අංශයක් වන්නේ පුද්ගල ක්‍රියාකාරීත්වයයි. එම ක්‍රියාවන්ට සාපේශ්‍යව මානසික විවිධත්වය ද පැහැදිලි වේ. එහෙත් අකිරියවාදී ගාස්තාවරයකු වූ පුරුණ කස්සප පවි කිරීම හෝ අනුන් ලවා කරවීම, දඩුමුගුරුවලින් අනුන්ට පිඩා කිරීම, හොරකම් කිරීම, මංකොල්ල කැම, අනුන්ගේ අත් පා ආදිය සිදීම, අනුන් පෙළීම, වෙහෙසට පත් කිරීම, කම්පාවට පත් කිරීම, පරදාර සේවනය, වවනයෙහි විශ්වාසය කඩකිරීම, කරවීම ආදිය පාප ක්‍රියාවන් නොවන බව පවසයි. එපමණක් නොව යමෙක් වක්‍රායුදයකින් මේ පාවිචියේ ප්‍රාණීන් මරා එකම මස් ගොඩක් කළ ද ඒ හේතුවෙන් පාපයක් සිදු නො වේ.

⁶⁰ තහස්තන්මහිනා ජායගෙනකම් -එම

⁶¹ න ජායත් ලියත් වා විපෘශිත්- නායා කුත්‍යිත්න්හ බහුව කෙටිත් අපේෂ නිත්‍ය ගාස්තාවත්යා පුරාණී- න හනාන්හ හනාන්හ ගැරීරේ, කයේපනිෂ්ඨය- 18

⁶² තහ්මීන්නපා මාතරියාවා දධාති -එම

⁶³ යාකාරී යාවාරී තරා හවති. සාඛුකාරී සාඛු හවති. පාපකාරී පාපා හවති -බංහ.අප, 4 ,5

දානයෙන්, දමනයෙන්, සංයමයෙන්, සත්‍ය වචනයෙන් සුතුව සිටිය ද එමගින් ද කිසිදු පිනක් සිදු නො වේ යැයි පවසයි. ඒ අනුව පුද්ගල ක්‍රියාකාරීත්වයෙන් ප්‍රකට වන විශිධත්වය ඔහු නො පිළිගනී.⁶⁴ මහාචාර්ය බරුවා මහතා ප්‍රකාශ කරන්නේ ඔහු නිෂ්ක්‍රීය ආත්මයක් පිළිබඳ මතයක් දරන්නෙකු බවයි. නිෂ්ක්‍රීය යන්නෙහි අදහස පුද්ගලයාට තොඳ හෝ නරක කිසිදු ක්‍රියාවක යෙදිය නො හැකි බවයි.⁶⁵

මක්බලීගේසාල ගාස්ත්‍රවරයා ඉදිරිපත් කළේ අහේතු අප්පවිවවාදයකි. එනම හේතුව්ල සම්බන්ධතාවකින් තොරව සියල්ල අහේතුකව, ආකස්මිකව, ඉඩීම සිදුවන බවයි. සත්වයන්ගේ කෙලෙසීමට හේතුවක් නැත. පුද්ගල වේමත්තාව විෂයෙහි ද හේතුවක් නැතිව ප්‍රත්‍යායක් නැතිව ඉඩීම සත්වයේ කෙලෙසෙති. සත්වයන්ගේ පිරිසිදු වීමට ද හේතුවක් නැත. ප්‍රත්‍යායක් නැතිව ප්‍රත්‍යායක් නැතිව සත්ත්වයේ පිරිසිදු වෙති⁶⁶. පුද්ගලයාට වීරය ක්‍රියා, පුරුෂ ගක්තිය, පුරුෂ පරාතුමය කියා දෙයක් තොමැති. ⁶⁷ එසේම උපතේ සිට මරණය දක්වාත් මරණයේ සිට විමුක්තිය දක්වාත් ජීවිතය කිසියම් නිශ්චිත රටාවකට. නියමයකට හෙවත් කළින් සම්මත වූ ක්‍රමයකට අනුව සිදු වේ යැයි ඔහු වැඩිදුරටත් පවසයි. ඒ අනුව පුද්ගල වේමත්තාව පිළිබඳ මක්බලී ගේසාලගේ දරුණු අහේතු අප්පවිවවාදයක්, නියතිවාදයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය. මොහුගේ ඉගැන්වීම් ජනයාට අනර්ථය පිණිස ම පවතින බැවින් බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒවා එකහෙලා ම ප්‍රතිකෙෂ්ප කළහ.⁶⁸

පෙන දරුණු ද ක්‍රිජ්: 6 වන සියවසෙහි ඉතා ප්‍රසිද්ධියට පත් ආගමික සම්ප්‍රදායක් විය. පෙනනාගම බහු ගාස්ත්‍රයික ආගමකි. ඒ අතරින් නිගණ්‍ය නාප්‍රත්තකට විශේෂ ස්ථානයක් හිමි වේ. පෙනයින් ස්වේතාම්බර හා දිගම්බර වශයෙන් දේ කොටසයි.⁶⁹ නිගණ්‍යනාප්‍රත්ත ඡ්‍යෙ ගාස්ත්‍රන් අතර කිරියවාදයක් ප්‍රකාශ කළ එක ම ගාස්ත්‍රවරයා ය. පෙන දහමට අනුව විශ්වය කිසියම් කෙනකු විසින් නිර්මාණය කරන ලද්දක් හෝ මවන ලද්දක් හෝ නොව සඳාකාලිකව පවතින්නකි. මේ විශ්වයේ ඇති සැම දෙයක් ම ජ්ව-අජ්ව වශයෙන් කොටස දෙකකට බෙදේ.⁷⁰ ජ්ව යනු ආත්ම වශයෙන් හඳුන්වන තත්ත්වයයි. පුද්ගලයාගේ අනෙක් අංශය ගරිරයයි. ගරිරවලට සම්බන්ධ වන ජ්ව එකක කර්මය විසින් පවත්වාගෙන යනු ලැබේ. කර්මය බලපත්වන තුරු එම ජ්ව එකකයන්ට සසරින් මිදිමක් නැත. පෙන දරුණුයෙහි පුද්ගලයා පිළිබඳ අදහස එයයි.

⁶⁴ "කරුණෙකා බො මහාරාජ කාරයනෙකා ජේදුණෙකා ජේදුපයනෙක් පවතෙකා පවායනෙකා සොවයනෙකා සොවායනෙක් කීලමුපයනෙකා එන්දුපයනෙකා එන්දුපයනෙකා පාණමනිපාතයනෙකා අදින්නං ආදියනෙකා සන්ධියි. ජන්දනෙකා නිල්ලේප්පං හරතනෙකා එකගාරිකං කරුණෙකා පරිපත්ත් නිවිධිනෙකා පරදාරං ගව්තනෙකා හණතනා මුසා හණතනා කරුණෙක් න කරියකි පාප-දි.නී I, සාමය්දැස්දේල සුතුය, 91 පිටුව

⁶⁵ නාරද තිමි, දියගම., (2009). ජාත්‍යාන්තරයාන් සහ බුද්ධිනම් කතා ප්‍රකාශන. 58 පිටුව

⁶⁶ "නාත්‍ය මහාරාජ ගේතු නාත්‍ය පවතිනයේ සත්තානා සංකීලෙසාය අහේතු අප්පවිවයා සත්තා සංකීලිස්සන්ති. නාත්‍ය හේතු නාත්‍ය පවතිනයේ සත්තානා විසුද්ධියා අහේතු අප්පවිවයා සත්තා විසුප්කීකින්ති. දි.නී I, සාමය්දැස්දේල සුතුය, 92 පිටුව.

⁶⁷ එම

⁶⁸ අං.නී, යෝධාල්ව සුතුය, 236 පිටුව.

⁶⁹ නාරද තිමි, දියගම., (2009). ජාත්‍යාන්තරයාන් සහ බුද්ධිනම් කතා ප්‍රකාශන. 59 පිටුව.

⁷⁰ විරතන්න, ඩී. ඩී. (1995). බුද්ධිනම් හා එහි ආගමික ප්‍රස්ථාන ප්‍රදීප ප්‍රකාශකයෝ. කොළඹ 12,97 පිටු.

විවිධ මතෙකාවයන් නිසා පුද්ගලයාගේ කායික හා මානසික ක්‍රියාවන්හි ඇති වන විවිධත්වය පිළිබඳ අවධානය ගොමු කළ නිගණීයනාථපුත්ත ජීවිතය යහපත් කරගැනීම සඳහා වතුයාම සංවරය,⁷¹ පස්ක්ව විරමණය⁷² ආදි ආචාර ධර්මාත්මක ඉගැන්වීම් කිහිපයක් ඉදිරිපත් කොට ඇත. එම ඉගැන්වීම්හි කැපී පෙනෙන ගුණාංශයක් වූයේ පරම අවිහිංසාවාදයයි. සිසිල් දියෙන් වැළකීමෙන් නාථපුත්ත අවධාරණය කළේ ජලයෙහි සිටින කුඩා ප්‍රාණීන් පවා විනාශ වන අවස්ථාවන්ගෙන් වැළකීය යුතු බවයි. සියලු සංවරයෙන් යුතුත වීම යන්නෙන් කාය, වාග්, මතෝ, දැන්ඩ ආදියෙන් සිදුවන වැරදිවලින් වැළකීමත්, තොයෙකුත් වෘත අනුගමනයෙන් සියලු පවි සෝදා හැරීමත් ද්‍රානට ඉතිරිව ඇති විවිධ කර්ම ක්ෂය කිරීමෙන් මෝස්කය ලබා ගැනීමත් දක්වා ඇත.

බොද්ධ පංචිල ප්‍රතිපදාවට සමානතාවක් දක්වන පස්ක්ව විරමණය පුද්ගලයන් තුළ සඳාචාරය වර්ධනය කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිමය ඉගැන්වීමක් ලෙස ද සැලකිය හැකි ය. ඉහත ඉගැන්ම් තුළින් විසඳුම් ලබා දෙන්නේ සමාජ විරෝධී පුද්ගල විවිධත්වයන් වළක්වා ගැනීම සඳහාය. ප්‍රාණසාතයේ යෙදෙන්නන්, මුසාබස් තෙපළන්නන්, සොරකම් කරන්නන්, අන්සතු ස්ථීන් හා පුරුෂයන් සේවනය කරන්නන් ආදි වශයෙන් පුද්ගල විවිධත්වයන් රෝක් ජෙතන ද්‍රාමෙන් විද්‍යමාන වේ. කර්මය පුද්ගල වේමත්තාවට ප්‍රබල හේතුවක් බව ජෙතන ද්‍රානයෙන් අවධාරණය කොට තිබේ.

- | | |
|-------------------------|--|
| 1. ශාණාවරණීය කර්ම | -නුවණ මුලාකරන කර්මය |
| 2. ද්‍රානාවරණීය කර්ම | -අාත්මය කිළිරි කරන කර්ම |
| 3. වේදනීය කර්ම | -සැපදුක් විද්‍යවන කර්මය |
| 4. මෝහනීය කර්ම | -උස්පහත්කම් ඇතිකරන කර්ම |
| 5. ජීවකාලය නියමකරන කර්ම | -අායු කර්ම |
| 6. නාම කර්ම | -ගරිරාවය ඇතිකරන කර්මය |
| 7. ගෝතු කර්ම | -ජාති ගෝතු බෙදන |
| 8. අන්තර් කර්ම | -කරනු ලබන දැට බාධා කරන කර්මය ⁷³ |

ඉහත ජෙතන කර්ම සංකල්පයට අනුව පුද්ගලයා තුළ ඇතිවන බොහෝ විවිධතාවන් කර්මය මතම ප්‍රහවය වන ඒවා බව දක්වා ඇත. එකී විවිධතාවන්ගෙන් යුතුත පුද්ගලයා විද්‍යමාන වන්නේ පෙන්ගැලීක හා සමාජය වශයෙන් බලපෑවත්වන සාධක රාකියක එකතුවක් වශයෙනි.

උවිශේෂවාදයක් ඉදිරිපත් කළ ගාස්තාවරයකු ලෙස අර්ථ කේසකම්බල සැලකේ.⁷⁴ ඒ. එල්. බඡාම් මහතා ඔහුගේ ද්‍රානය ලෝකායන්වාදය ලෙස හඳුන්වා දෙයි. (Materialism) මනුෂ්‍යයා වතුරු මහා හැතයන්ගේ නිර්මිතයකි.

⁷¹ සංඛ්‍යාවාරි වාරින් ව හොති, සංඛ්‍යාවාරි යුත්තේ ව හොති, සංඛ්‍යාවාරි පුළුයේ ව හොති. දි. නි - සාමස්ජීක්‍රාල සූත්‍රය, 100 පිටුව.

⁷² ප්‍රාණසාත විරමණය. මුසාචා විරමණය. අදින්නාදාන විරමණය. අඛණ්මවරිය විරමණය. සර්ව විරමණය, -එම

⁷³ දැනි I, සාමස්ජීක්‍රාල සූත්‍රය, 98 පිටුව.

⁷⁴ බඡාම්, ඒ. එල්., අසිරිමත් ඉන්දියාව. කොළඹ. අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව. 378 පිටුව.

මහු මැරුණු කළ පාලීවි ධාතුව පාලීවි ධාතු කාය හා එක්වෙයි. ආපේර් ධාතුව ධාතු කායට ද තේශේර් ධාතුව තේශේර් ධාතු කායට ද වායෝ ධාතුව වායෝ ධාතු කායට ද එක් වෙයි⁷⁵. බුදු දහමට අනුව යමෙක් දන් දෙයි ද එහි විපාක ඇත. ගුණවතුන්ට පුද පලුරු දීමෙහි විපාක ඇත. මවට සැලකීම පියාට සැලකීම මෙලොට පරලොට පිළිගැනීම ආදියෙහි විපාක ඇත. අංශේත් ඒවා ප්‍රතිකෙෂ්ප කළේය. මහු රට ප්‍රතිරුද්ධ අංශය පිළිගැනීමේය. එනිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ මහු දස වස්ත්‍රක මිල්‍යා දූෂ්චරිකයකු ලෙස හඳුන්වා දී තිබේ.⁷⁶ අර්ථ කෙසකම්බලගේ දරුණනයට අනුව යහපත් වූ හෝ අයහපත් වූ හෝ පුද්ගල විවිධත්වයකින් ප්‍රයෝග්‍යනයක් නැත. මත්ද සියල්ල මරණයත් සමග අවසන් වන නිසාය.

පකුද කවිවායන සංඛේත කායවාදයක් ඉදිරිපත් කරමින් පුද්ගලයා හා විවිධත්වය පිළිබඳ අදහස් දැක්වීය. මහුගේ දරුණනයට අනුව පුද්ගලයා නිර්මාණය වී තිබෙන්නේ පයිවි, ආපේර්, තේශේර්, වායෝ, සුඛ, දැක්බ හා ඒවා යන ස්ථීර වූ කොටස් හතෙහි එකතුවෙනි.⁷⁷ මහුගේ සත්පදාර්ථ නියමය මත කෙනෙකු සාතනය කිරීම වරදක් ලෙස නොදැකි, "යමෙකු තියුණු ආපුදයකින් හිස සිදින්නේ නම් එහිලා කිසිවෙක් කිසිවෙකු සාතනය නො කරන්නේය. සිදු වන්නේ සංඛේතකායයන් අතරින් ආපුදයක් ගමන් කිරීම පමණි."⁷⁸ මොහුගේ දරුණනය කුළ පිං පවි ආදි වශයෙන් සඳාවාරාත්මක ඇගයීමක් ද දක්නට නො ලැබේ. මෙම හෝතිකවාදී වින්තනය අනුව දෙනාත්මක හෝ සාණත්මක පුද්ගල විවිධත්වයක් විද්‍යාමාන නො වේ. කවිවායනගේ සංඛේත කායවාදය පුද්ගලයා කුළ සමාජ විරෝධී විවිධතාවන් ඇති කරන්නාක් ලෙස ද සැලකිය නැතිය.

හාරතීය ඉතිහාසයෙහි පැරණිකම ආගමික සම්ප්‍රදායයක් වශයෙන් සැලකෙන හින්දු ආගමෙහි පුද්ගලයා හා පුද්ගල විවිධත්වය පිළිබඳ එන විග්‍රහයන්හි දැකගත හැකි ප්‍රමුඛත ම ලක්ෂණය වන්නේ සියුම් කරම සංකල්පයක් මත ඒවා පදනම් වී තිබීම යි. පුද්ගල වේමත්තතාව පිළිබඳ හින්දු දහමේ ස්ථාවරය හඳුනා ගැනීමේ දී එල්.එම් බජාම් මහතා කරන විවරණය වැදගත් කොට සැලකිය නැතිය. "හින්දු විග්‍රහය අනුව කරමය යනු කළ දේය. හෙවත් අතිතයේ දී කළ දී අපට නොපෙනී මූහුකුරා යාම යි. දේව, මත්‍යාෂ්‍ය, සත්ව, ආත්ම වශයෙන් හෝ අපායවල හෝ යමෙකු මතු ජාතියේ දී ලබන ගරීරය කරමය අනුව ලබන්නකි. මිනිසකුගේ වරිතය, වාසනාව, කුළය සැප-දුක යන සියල්ල රඳා පවතින්නේ කරමය මතය. යමෙකු කළ යහපත් ක්‍රියාවන් කවදා හෝ සැපක් වශයෙන් එලදෙයි. එසේම අයහපත් ක්‍රියාවන් දුකක් වශයෙන් එලදෙයි.⁷⁹ මේ අනුව හින්දු දරුණනයෙන් අවධාරණය කෙරෙන්නේ මිනිසා කුළ නිර්මාණය වන සියලු වේමත්තතාවන් කරම ගක්තිය මත සිදුවන බවයි.

පසුකාලීනව ඩිනි වූ දේවවාදී ආගමිවල ද පුද්ගලත්වය හා විවිධත්වය පිළිබඳ සාකච්ඡා වී තිබේ. ඒ අතරින් පැරණි ඉරුණාය හෙවත් පර්සියාවේ ව්‍යාජ්‍යත වූ දහමක් ලෙස සරපුස්ත්‍ර ධර්මය හෙවත් මස්දා ධර්මය සැලකේ.

⁷⁵ දිනි I, සාමණ්ද්‍රේල සුත්‍රය, 99 පිටුව.

⁷⁶ මිනි I, මහාවත්තාරීසක සුත්‍රය

⁷⁷ දිනි I, සාමණ්ද්‍රේල සුත්‍රය, 99 පිටුව.

⁷⁸ "...තින්හේන සත්ලෙන සිස. ජන්දති. න කොට් කිස්වි තේවිතා වොරොපෙති. සත්තන්නා. යෙව කායානමන්තරේ සහ්. විවරමනුලේතිති - එම.

⁷⁹ බජාම්, එල්.එම්., (1995). අයිරීමන් ඉන්දියාව. කොළඹ. අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව. 410 පිටුව.

එම ආගමික හක්තිකයන් විශ්වාස කරන අන්දමට මෙහි සමාරම්භකයා ලෙස සැලකෙන්නේ ක්‍රි:ව 1000 දි පමණ විසූ සරුපුස්ත්‍රතුමාය.⁸⁰ එතුමා දේශධර්මීය ආගමක් දේශනා කළේය. මස්දා ධර්මයෙහි ගුද්ධ වූ ආගමික මූලාශ්‍රය ලෙස සැලකෙන්නේ අවෙස්ථාවයි.

සරුපුස්ත්‍රාගමෙහි මිනිසා පිළිබඳ ඉදිරිපත් වන්නේ දේව නිර්මාණක්මක අදහසකි. අහුරමස්දා නම් සරුපුස්ත්‍රාගමෙහි එක ම දෙවිදුන්ය. ඔහු සඳාතනික ජ්වනයේ සහ ප්‍රයාවේ දෙවියා (The lord of Eternal life and wisdom) ලෙසින් හැඳින්වේ. අහුරමස්දා විසින් විශ්වය නිර්මාණය කිරීමේ එහි ඉතා වැදගත්ම නිර්මාණය වශයෙන් පූර්ණ මිනිසෙකු මවන ලද බව පැවසේ. එසේ මවන ලද මිනිසාගේ අංග කිහිපයකි. එනම්

1. ආතමය (self)
2. හෝතික ගරිරය (physical Body)
3. ප්‍රාණය (vital Energy)⁸¹

වශයෙනි. මෙසේ කොටස් කිහිපයක සංකලනයෙන් අහුරමස්දා දෙවිදුන් විසින් මවන ලද මිනිසා විවිධතාවන්ගෙන් යුත්ත වන්නේ ස්පේන්ටා මතෙනු (Spenta Mainyn) සහ අංග මතෙනු (Angra Mainyn) යන දෙදෙනාගේ සම්බන්ධය හේතු කොටගෙනයා.⁸² ඔවුන් අහුරමස්දා දෙවිදුන්ගේ නිවුත් දරුවන් දෙදෙනෙකි. ස්පේන්ටා මතෙනු ලෝකයෙහි සත්‍ය, ධර්මය, යුත්තිය වැනි යහපත් ගුණාගයන් වර්ධනය කිරීමට උත්සාහ දරන අතර ඔහුගේ ප්‍රතිචාරියා වූ අංග මතෙනු හෙවත් අහිර්මාන් පාපය, අසත්‍ය, දුරාවාරය ආදි වූ සාපරාදී වර්යා වර්ධනය කිරීමට යත්ත දරයි.⁸³

මිනිසා අහුරමස්දා දෙවිදුන්ගේ නිර්මාණයක් වන තිසා ඔහුට උපතේදී ම ස්වවිෂ්න්දතාව හෙවත් තොරා ගැනීමේ අවස්ථාව සලසා ඇත. ඒ අනුව යහපත හෙවත් හොඳ තොරා ගෙන එය ප්‍රගුණ කොට පරම විමුක්තිය උදාකර ගැනීම හෝ තරක හෙවත් පාපය තොරා ගෙන මරණීන් මතු නිරාගත වෙනවාද යන්න පුද්ගලයා විසින් ම තීරණය කළ යුතුය.⁸⁴ සරුපුස්ත්‍රාගමෙන් පුද්ගල විවිධත්වය ප්‍රකටවන ප්‍රධාන පුද්ගල ප්‍රජේද දෙකකි. එනම්

1. ආශවන් -ධාර්මික මිනිසා (righteous man)
2. අනාශවන් - අධාර්මික මිනිසා (unrighteous man)

යනුවෙනි. දැනැම් සිතිවිලි, දැනැම් වදන්, සහ දැනැම් ක්‍රියා ප්‍රගුණ කරන්නා ධාර්මික පුද්ගලයා හෙවත් ආශවන් යනුවෙන් භාඥන්වත්තු ලැබේ. අනාශවන් (අධාර්මික මිනිසා) යනු පාඩී සිතිවිලි, පාඩී ක්‍රියා සහ පාඩී වදන්වලින් තම ආධ්‍යාත්මය කෙලෙසා ගන්නාය. මෙයට අමතරව ධාර්මික මිනිසා හෙවත් ආශවන් ලග ආත්මය පාරිගුද්ධතාව, අවංක බව, පරිත්‍යාගය, කාරුණිකත්වය හා දානපතිත්වය ආදි ගුණාග ද අධාර්මික මිනිසා තුළ බොරු කිම,

⁸⁰ ධම්දස්සි නිම්, නායිම්බල., (2004). දේවධර්මවාදී ආගම. 01 පිටුව.

⁸¹ අවස්ථාව, යස්න, 13 - 61.

⁸² අවස්ථාව, යස්න, 30, 3 - 6.

⁸³ ධම්දස්සි නිම් නායිම්බල., (2004). දේවධර්මවාදී ආගම. 01 පිටුව.

⁸⁴ එම, 22 පිටුව.

වංචිකත්වය, ප්‍රායෝගිකත්වය, ගෙයගැනී බව, සෞරමැරකම්, කාමුකත්වය, සල්ලාල බව, ස්ත්‍රී දූෂණය හා ගබිසා කිරීම ආදිය ඇතුළත්ව තිබේ⁸⁵. මේ අනුව සරුප්ස්ත්‍රාගමෙන් අවධාරණය කරන්නේ මානව සමාජය වේමත්තාවන්ගෙන් ගහන මිනිසුන් වෙසෙන තැනාක් බවයි.

දේවවාදී ආගම් අතර යුදෙව්, ක්‍රිස්තියානි හා ඉස්ලාම් යන ආගම් සේමිටික් පැවුලට අයත් වන ආගමිය. සේමිටික් යනුවෙන් අදහස් වන්නේ ආදම් නම මුල් ම මිනිසාගෙන් පැවත එන මිනිස් පරපුරේ දස වැන්තාට අයත් නොවා (Nova) ගේ පුත් ජේම් (Shem) ගේ නාමයෙන් පැවතගෙන එන යන අර්ථය යි.⁸⁶ සේමිටික් පැවුලට අයත් ආගම් අතර පළමු වැන්න යුදෙව් දහමයි. එය හිඹු දහම ලෙස ද සැලකේ. යුදෙව් දහමෙහි ආගමික ගුද්ධ මුලාශ්‍රය වන්නේ බිජිබලයේ පැරණි තේස්තමේන්තුවයි. එහි සඳහන් තොරතුරුවලට අනුව යාවේ නම් වූ එකම දෙවියන් වහන්සේ මිනිසා ඇතුළු සියල්ල මැටු බව කියවේ. පටන් ගැනීමේ දි දෙවියන් වහන්සේ අභයන් පොලොවත් මැටු සේක.⁸⁷ මවන ලද විශ්වයෙහි සත්ත්ව වර්ගයා මැවීමේ ගොරවය හිමි වන්නේ ද ඔහුවය.⁸⁸ දෙව් සම්දාණන් වහන්සේ පොලොවහි දුවිල්ලෙන් මිනිසා මො ඔහුගේ නාස්පුඩු තුළට ජ්වන භූස්ම භෙදු සේක. මෙසේ මනුෂ්‍යයා ජ්වමාන කෙනෙක් විය.⁸⁹

මෙමගින් මිනිසා සහ පොලොව අතර අවියෝගනිය සම්බන්ධතාවක් ඉස්මතු කර ඇත. මිනිසාගේ සිරුර අස්ථිර විනාශ වන සුළු තාවකාලික වුවක් බව හගවයි. මිනිස් සිරුර තුළ පවත්නා සංස්කී බව දිවුමය වුවකි. ඒ අනුව මිනිස් සිරුර තුළ පවත්නා ආත්මය අනෙකක් තොව දෙවියන් වහන්සේ විසින් මිනිස් සිරුරට භෙදු ජ්වන පුස්මයි. දෙවියන් වහන්සේ විසින් මවන ලද මිනිසා තුළ ප්‍රථම වතාවට විවිධතාවක් ප්‍රකට වන්නේ ස්ත්‍රී-පුරුෂ වශයෙහි. එයද දෙවියන් විසින් ම නිර්මිත විවිධත්වයකි.

“එවිට දෙව් සම්දාණන් වහන්සේ මිනිසා බර නින්දකට පත්කළ සේක. ඔහු නිදා සිටියිදී උන්වහන්සේ ඔහුගේ ඇට වලින් එකක් ගෙන ඒ සේරානය වසා දැමූ සේක. උන්වහන්සේ ඔහුගෙන් ගත් ඉල ඇටයෙන් ස්ත්‍රීයක මවා ඔහු වෙත ගෙනා සේක.”⁹⁰

යුදෙව් දහමෙහි එන දසපනතෙන් ද පැහැදිලි වන්නේ තත්කාලීන සමාජයෙහි විසු මිනිසුන්ගේ සාමාන්‍යක විවිධත්වයන් බැහැරලිමට එකී ආගමික සංස්ථාව විසින් අවශ්‍ය පියවර ගැනීමකි. එම දස පනත නික්ම යැමෙහි සඳහන් වන්නේ

1. මා හැර වෙනත් දෙවිවරුන් සරණ තොයන්න.
2. මට සමාන දෙයක් (ප්‍රතිරුපයක්) සාදා තොගන්න. ඊට නමස්කාර තොකරන්න. ඊට සේවය තොකරන්න.
3. ඔබගේ දෙව් වූ ස්වාමීන් වහන්සේගේ නාමය බොරුවට ව්‍යවහාර තොකරන්න.
4. සබන් දවස් ගුද්ධ ලෙස පවත්වන්නට සිහිතබා ගන්න.
5. ඔබගේ පියාටත්, මවත් ගොරව කරන්න.

⁸⁵ එම, 23 පිටුව.

⁸⁶ එම, 25 පිටුව.

⁸⁷ උත්, 1 - 11, ගුද්ධ බිජිබලයා, 1958, පැරණි තේස්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා බිජිබල් සමාගම,

⁸⁸ උත්, 18 - 27, එම.

⁸⁹ උත්, 2, 21- 25, එම.

6. මිනි නොමරන්න.
7. කාම යාචාරය නොකරන්න.
8. සෞරකම් නොකරන්න.
9. අසල්වැසියාට විරැද්ධව බොරු සාක්ෂි නොකියන්න.
10. අසල්වැසියාගේ ගෙට ආසා නොවන්න. බෑරිදාට, වැඩකරුවාට, ගෙටයාට, කොට්ඨාවාට හෝ අසල්වැසියාගේ කිසි දේකට ආසා නොකරන්න.⁹⁰

විසිවන සියවස දේවබාදී ආගම්වලට අහියෝගාත්මක කාලපරිච්ඡේයක් විය. මන්ද ස්වාභාවික විද්‍යාවන්ගේ තැබීමයි. එමගින් මිනිසාගේ ආරම්භය හා වෙනස්කම් දෙවියන් වහන්සේගේ මැවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සැලකීම අනාදිමත් කළක පටන් පැරණි යුරෝපීය සමාජයේ තිබූ විශ්වාසයයි. එමතක් පැවැති එම දේවනිර්මාණවාදය තව පර්යේෂණයන්ගේ අනාවරණයනුත් සමග වෙනස් විය.⁹¹

යුදේවි දසපනත දේව හෙළිදරවිවක් ලෙස සැලකුණ ද ඒ දෙස විමර්ශනාත්මකව බැලීමේ දී මානව සමාජයේ පුද්ගලයන් තුළ පවත්නා දුරාවාරි විවිධත්වයන් දුරුකොට යහපත් ගුණ ධර්ම පුරුණ කිරීමෙහි ලා එකී ආගමික සම්ප්‍රදායෙහි ආරම්භයේ දී විසූ ප්‍රතිකයෙකු විසින් සකස් කරන ලද්දක් බව පෙනේ. දස පනත තුළින් පුද්ගල විවිධත්වයේ ස්වරුපය යුදේවි දහමට අනුව විවරණය වේ. ඒ තුළ ආගමික, සාමාජික වශයෙන් පුද්ගලයන් තුළ පවත්නා විවිධතාවන් ප්‍රකට කරයි. මූල් පනත් සතර ම ආගමික වශයෙන් පුද්ගල විවිධත්වය පැහැදිලි කරයි. අනෙක් පනත් සයෙන් ම පැහැදිලි වන්නේ සාමාජික වශයෙන් පුද්ගලයන් තුළ පවත්නා විවිධතාවය සි. දෙමාපියන්ට ගොරව කරන සහ නො කරන පුද්ගලයන් ද අන් ඇයගේ ජ්විත විනාශ කරන පුද්ගලයන් මෙන් ම අන්සතු ජ්විත රකින්නන්ද, කාම මිත්‍යාචාරයෙහි යෙදෙන්නන් සහ නොයෙදෙන්නන් ද තම අසල්වැසියන්ට විරැද්ධවාදීව කටයුතු කරන්නන් මෙන් ම එසේ නොකරන්නන් ද, අන්සතු වස්තුවට, දේපළවලට ආකා කරන්නන් සහ එසේ නොකරන්නන් ද තත්කාලීන සමාජයේ කිරී බව දස පනතෙන් විද්‍යාමාන වේ. යුදේවි මතය අනුව දෙවියන් වහන්සේ මිනිසා මවා ඇත්තේ නිදහස් සත්වයෙකු ලෙසය. දෙවියන් වහන්සේටත් එතුමාගේ ආයුරා පද්ධතියටත් අවනතව ක්‍රියා කිරීම හෝ එසේ නො කිරීම යන විකල්ප දෙකින් එකක් තෝරා ගැනීමේ අවස්ථාව පුද්ගලයාට හිමි වී ඇතු. මෙමගින් පැහැදිලි වන්නේ දේව නිර්මාණයේ ප්‍රාරම්භක අවස්ථාවේදී ම දෙවියන් විසින් විවිධත්වය ද ප්‍රදානය කළ බව සි.

සෙම්රික් පවුලට අයත් තවත් ආගමක් වන්නේ කිතුනු දහමයි. ඔවුන්ගේ ධර්ම සාහිත්‍යය වන්නේ බයිබලයේ අලුත් ගිවිසුම සි. එහි නිර්මාතාවරයා ජේසුත්‍මාය. කිතුනුවන්ගේ පිළිගැනීම අනුව ස්වකිය දෙවියන් වහන්සේ යුදේවි දහමේ මෙන් එම ජාතියට පමණක් කරුණාව දෙයාව දක්වන දෙවි කෙනෙක නො වේ. මහු සමස්ත මනුෂ්‍ය වර්ගයාට ම කරුණාව දක්වන දෙවියන් වහන්සේ කෙනෙකි.

ලෝකය හා සත්වයා නිර්මාණය කිරීම පිළිබඳ පරණ තෙස්තමේන්තුවේ එන අදහස ඔවුන් ද එලෙසින් ම පිළිගන්නා බව පෙනේ. මනුෂ්‍යයා ලෙසින් සැලකෙන්නේ දෙවියන් වහන්සේගේ ලෝක නිර්මාණ ක්‍රියාවලියෙහි පරිසමාජ්‍යය

⁹⁰ මූල්ති., (2009). ආගම හා ණියනිය ලෝකය. මුදුර ප්‍රකාශකයෙක්. 177 පිටුව.

⁹¹ අමරසේකර දයා., (1999). සමාජ මානව විද්‍යාව. 11 පිටුව.

මෙන් ම අගුණිලය ද වේ. එය දෙවියන් වහන්සේගේ ග්‍රේෂ්‍යිතම නිර්මාණයයි.⁹² තවද ඔහුට සෙසු සත්වයින්ට වඩා බුද්ධිය සංවේදී බව සමග ලොව ඇති සියල්ලෙහි උරුමය ද හිමිකර දී ඇත. මෙසේ දෙවියන් වහන්සේ විසින් මවන ලද මිනිසාගේ ද්‍රේවත්වාදයක් දක්නට ලැබේ. එනම්

1. හොතික ගරිරය
2. ආත්මිය ගරිරය⁹³

එයින් හොතික සිරුර විනාශයට හෙවත් අනිත්‍යත්වයට පත්වන අතර, ආත්මිය සිරුර සඳාත්තිකත්වය හා බැඳේ. හෙවත් එය දෙවියන් වහන්සේ හා සම්බන්ධ වේ. එසේම යුදෙවි දහමේ මෙන් ම දෙවියන් වහන්සේ විසින් පුද්ගලයාට තෝරා ගැනීමේ අයිතිය ලබාදී තිබෙන හොඳ නරක අනුව ද පුද්ගල විවිධත්වය නිර්මාණය වේ. කිතුනු දහමට අනුව දෙවියන් වහන්සේගේ ආයු සුරකිමින් හොඳ පුදුණ කිරීම හෝ දෙවියන් වහන්සේගේ ආයු උල්ලංසනය කරමින් නරක පුදුණ කිරීම යන මාරුග දෙකෙන් එකක් තෝරා කටයුතු කිරීමේ නිදහස ඇත. ඒ අනුව කිතුනු දහම අවධාරණය කරන්නේ දෙවියන් විසින් ම මවන ලද මනුෂ්‍ය සත්වයා විවිධත්වයෙන් යුත්ත වීමේ හේතුවත් අවසාන වශයෙන් මරණයට පත්වීමේ හේතුවත් දෙවියන්ගේ අණ කඩ කිරීම්බවයි.

හාරතීය ආගම්වල (ජේන-බොද්ධ-උපනිඛදී) මෙන් කර්මය වැනි සාධක පුද්ගල විවිධත්වය සඳහා හේතු තොවන බව කිතුනු ආගමික මතයයි. මිනිසාට ඇත්තේ එකම උපතක් බවත් එය දෙවියන් විසින් ලබාදෙන උපතක් බවත් කිතුනුවේ විශ්වාස කරති. මෙසේ උපත ලබන මිනිසුන් අතුරින් කෙනෙක් උපතින් ම අද-ගොජ-බිජිර හා වෙනත් දහසකුත් එකක් කායික මානසික රෝග පීඩාවලට ගොදුරු වී දුක්විදින අතර තවත් පිරිසක් නිරෝගීමත්ව, හාගුවන්තව සහ ධනවත්ව ඉමිද අනන්ත සැප විදිනු දැකිය හැකි ය. කිතුනු දහම පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක යෙදුනු ආචාර්ය නායිම්බල දම්මදස්සි හිමියන් ප්‍රකාශ කර සිටින්නේ දෙවියන් වහන්සේ සර්වතෝ හඳ හා සර්ව සාධාරණ කෙනෙක් වන්නේ තම් උපතට පෙර කිසිදු වරදක්-පාලී අකුසල කර්මයක් කර නැති එසේ ම දෙවියන් වහන්සේ වෙතින් ම එකම හා පළමු උපත ලබා ඇති මිනිසුන් අතරින් මෙවැනි විවිධතා විද්‍යමාන වන්නේ කෙසේද යනුවෙනි.⁹⁴ උන්වහන්සේ ඒ සඳහා තදිය මූලාශ්‍රයන්හි එන පිළිතුරු කිහිපයක් මෙසේ ඉදිරිපත් කරති.

- මිනිසා පරිපූර්ණ සත්වයෙකු තොවන නිසා විවිධතා ඉස්මතු විය හැකි බව.
- දෙවියන් වහන්සේගේ බලය හා ආනුභාවය ප්‍රකට කිරීමේ මාධ්‍යයක් ලෙස සිදුවිය හැකි බව.
- ගෝධක ධර්මයක් ලෙස සිදුවිය හැකි බව.
- නීතියක් වරප්‍රසාදයක් දික්ෂණ ධර්මයක් ලෙස පිළිගත යුතු බව⁹⁵

⁹² නානායක්කාර, සනත්., මූද්‍යධනම සහ ශ්‍රී ලංකාවේ සෙසු ආගම. 61 පිටුව.

⁹³ දම්මදස්සි හිමි, නායිම්බල., දේශ ධර්මවාදී ආගම. 70 පිටුව.

⁹⁴ එම, 76 පිටුව.

⁹⁵ - එම.

දේවයන්ගේ විනිශ්චය යටතේ පුද්ගල විවිධත්වය නිර්මාණය වන ආකාරය පිළිබඳ බවහිර විද්‍යාතෙකු වූ Gladys Brayson රේ අදහස මෙසේය. "සමාජය යනු දෙවියන්ගේ උද්‍යානයයි. එහි නොද සහ තරකින් යුත් ප්‍රයාවේ ගස සිටුවා තිබේ. එහි එල අනුහව කිරීමට පෙර ඒවා වෙන්කර හඳුනාගන්නට මිනිසා යොමුකරනු ලැබේ."⁹⁶ ඉහත සාධක මත කිතුනු දහමේ පුද්ගලයා හා විවිධත්වය දේවකේන්ද්‍රීයව විවරණය වී ඇති බව පැහැදිලිය.

මොහම්මද් නඩි නායකතුමන්ගේ ආදි කතාත්වයෙන් ක්‍රිස්තු වර්ෂ හයවැනි සියවසේ අභාගයේ දී පමණ ආරම්භ වූ ඉස්ලාම් ධර්මය සෙමිටික් ප්‍රවුලට අයත් ආගම් අතර ලාභාලතම ආගමයි. ඉස්ලාම් දහම අරාබිකරයේ ප්‍රහවය වී ව්‍යාප්ත වූ දහමකි.

ඉස්ලාම් ධර්මය ද පුද්ගලයා සහ විවිධත්වය පිළිබඳ දක්වන්නේ නිර්මාණවාදී ආකල්පයකි. අල්ලාහ් නම් එකම දෙවියන් විසින් සිදු කරන ලද නිර්මාණ කාර්යයෙහි අවසන් ප්‍රතිඵලය ලෙස දුවිල්ලෙන් (dust) සහ ලේ කැටිවලින් (clots of blood) මිනිසා මැටු බව ඉස්ලාම් දහමෙහි පිළිගත් මතය සි. එහි දී ස්ත්‍රී පුරුෂ හේදය ද අල්ලාහ් විසින් ම කරන ලදී.

"අපි මිනිසා කිරීමැරියෙහි (වූ) සාරයෙන් නිර්මාණය කළෙමිදම ය. පැසුඩ් අපි කලලය ලෙස ස්ථාවර අංශයෙක්හි කළෙමු. පැසුඩ් අපි කලලය සහ ලේ කැටියක් කළෙමු. පැසුඩ් මාරු පිණ්ඩයක් කළෙමු... ඉතා ලක්ෂණ නිර්මාපකයා වූ අල්ලාහ් අති ග්‍රේෂ්‍යයි."⁹⁷ මෙලෙස දෙවියන් වහන්සේ ස්මාතිය, ඇළානය හා අවබෝධය ආදි ගුණාංගයන්ගෙන් හෙති විශ්වාසවන්තයා ලෙස මිනිසා නිමවූ බව කුරාණය පවසයි.

ඉස්ලාම් දහම විවිධත්වයේ ඒකත්වය (Unity in deversity) විද්‍යමාන කරන සහ ප්‍රායෝගිකකරණය කරන දහමකි. මෙහි විවිධත්වයේ ඒකත්වය යන්න එකත්තරා විශේෂිත අර්ථයකින් දක්වා තිබේ. එනම් අල්ලාහ් දෙවියන් එකම සහ පරම දෙවියන් ලෙස අව්‍යාදයෙන් පිළිගන්නා වූ ද, ඉස්ලාම් ධර්මාගත මූලධරම පද්ධතිය හක්තිමත්ව විශ්වාස කරන්නා වූ ද, පිළිපදින්නා වූ ද සියල්ලේම්ම දේ - කාල - පුද්ගල - ජාති - ගෝතු - වර්ණ ආදි සියලු විවිධතා සීමා පරස්පරතා සංයුතා ඉක්මවා ඒකාත්මික වූ විශ්වීය සහෝදරත්වයකින් (Universal brotherhood) බැඳී සිටී යන්න ය.⁹⁸ පුද්ගලාන්තර විවිධත්වය පිළිබඳ අනෙක් විශේෂිත කරුණ වන්නේ දහවත් - දුර්ජත්, උස් - පහත්, ස්වාමී - සේවක, රඳුල් - වහල්, ස්ත්‍රී පුරුෂ ආදි සකලවිධ හේදයෝ ද නො සැලකිය යුතු බවත් සියල්ලන්ට ම සම අයිතිවාසිකම්, අවස්ථා හිමි විය යුතු බවත් ය.⁹⁹

⁹⁶ Society.... may be considered as the garden of God, in which men tree of knowledge of good and evil is planted; and in which men are destined to distinguish, and to chuse, among it's fruits Bryson, Gladys, 1945, Man and Society, New York

⁹⁷ පුරුෂ් 23, 12, 14, 96-2 ගුද්ධ අල්කුරුණය, 1961, ශ්‍රී ලංකා ජාත්‍යන්තර ඒ ඉස්ලාම්.

⁹⁸ පුරුෂ්, 2, 19 - 23, 52 - 54, 21,92 -93, 49, 13 -මත.

⁹⁹ ධම්මදස්සි හිමි, නායිම්බල්, දේව ධර්මවාදී ආගම්. 86 පිටුව.

මේ අනුව අල්ලාහ් දෙවියන් විසින් මවන ලද මිනිසා තුළ පොදුගලික සහ පොදු වශයෙන් පවත්නා විවිධත්වයේ ඒකත්වය සපය කෙරෙන අයුරින් කරුණු දක්වා ඇති බව පැහැදිලිය.

පුද්ගලානුබද්ධව විද්‍යමාන වන තවත් විවිධත්වයකි දුකු-සැප. ඉස්ලාම් දහමෙහි ද මෙම විවිධත්වය පිළිබඳව අදහස් ගැබේ ව තිබේ. දුකු-සැප ජීවිතයේ නොයෙක් අවස්ථාවල දී ඒ මේ අත උපත්තා වෙතින් පවතිනුයේ කෙසේද? එසේ වීමට හේතුව කුමක්ද? කෙනෙක් උපතේදී ම ආබාධිතව, රෝගීව, දුක්ඩිතව බිභිතව අතර තවත් කෙනෙකු උපතේදී ම ව්‍යාසනාව-සෞඛ්‍යය, නිරෝගීබව උරුමකාට ගෙන බිභි වන්නේ ඇයි? සියලු දුසිරිත් හි ඇලුණු ඇතැම් පාඨී මිනිසුන්ට උපදින දරුවන් නිරෝගීව සුරුපීව ආබාධ රහිතව උපදින අතර තවත් විටක දහමී සත්පුරුෂ ගුණගරුක අයට උපදින දරුවන් රෝගී විරුපී වන්නේ ඇයි? යනුවෙන් පැන නගින ගැටුපු විෂයෙහි ලෝකයේ බොහෝ ආගම්වල යම් යම් නිරණායකයන් ඉදිරිපත් වී ඇත.¹⁰⁰ ඉස්ලාම් දහමෙහි ඉහත විවිධතාවන් විෂයෙහි ප්‍රමුඛ සාධකය වන්නේ අල්ලාහ් දෙවියන්ගේ බලයයි.

5. නිගමනය

පුද්ගලයා, ඔහුගේ විවිධත්වය හා ප්‍රකට ආගමික සංස්ථාවන් පිළිබඳ මෙතෙක් සාකච්ඡා කරන ලද තොරතුරුවලට අනුව හෙළිදරව් වන්නේ දේවවාදී ආගම්වල එය දෙවියන් වහන්සේගේ පුද්ගල නිර්මාණ කාර්යය හා බැඳී පවතින්නක් බවයි. උපතත් මරණයත් අතර කාලය මිනිසාට ස්වකීය කැමැත්තට අනුව ක්‍රියාත්මක විය හැකි වුව ද එහිදී ඇති වන පුද්ගල විවිධතාවන්හි විනිශ්චය දෙවියන් වහන්සේ සතුය. විවිධත්වයේ ඒකත්වය ද විවිධත්වයේ සමෝධානය ද දේව අධිකාරීමය බලයට යටත්ව විග්‍රහ වී ඇති බව නිගමනය කළ හැකිය. නමුත් කිසිදු ආගමික මතවාදයක එල්ල නොගෙන නිදහස් කළේපනාවෙන් විමසා බැලීමේ දී මානව ජීවිතය හා සබැදෙන විශ්වමය වූ ස්වභාවික සිද්ධාන්තයක් පවත්නා බව අවබෝධ කොට ගැනීම එතරම් අපහසු නොවේ.

¹⁰⁰ එම.

ආණිත ගුන්ථ නාමාවලිය

- අංගුත්තර නිකාය., (2005). බොද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය. දෙහිවල. පුනර් මුද්‍රණය.
- ඛුද්දක නිකාය., (2005). බොද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය. දෙහිවල. පුනර් මුද්‍රණය.
- දිස නිකාය., (2005). බොද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය. දෙහිවල. පුනර් මුද්‍රණය.
- පුර්ගල පක්ෂීකුත්තිප්පකරණ. (2005). අනිධර්මලිටකය. දෙහිවල. බොද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය.
- මැණ්ඩිම නිකාය., (2005). බොද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය. දෙහිවල. පුනර් මුද්‍රණය.
- විනය පිටකය., (2005). බොද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය. දෙහිවල. පුනර් මුද්‍රණය.
- සංස්ක්ත නිකාය., (2006). බණ්ඩාරගම. ශ්‍රී ලංකා ධර්මලවතු ලමා පදනම.
- අමරසේකර, දියා., (1999). සමාජ මානව විද්‍යාව. වරකාපොල. ආරිය ප්‍රකාශකයෝ.
- ආරියවිමල හිමි, කොස්ට්‍රත්නේ, (1996). බුද්ධ ධර්මය. කොළඹ 10. සමයවර්ධන ප්‍රකාශකයෝ.
- අමරසිරතිස්ස, හිමි, කටුවැල්ලේල්ගම., (2000). විශ්වය විද්‍යාව හා බුද්ධානු. කොළඹ 10. සමයවර්ධන ප්‍රකාශකයෝ.
- එදිරිසිංහ දියා, ප්‍රියදරුණන වසන්ත, ඉලංගකෝන් සමන්ත., (2008). බොද්ධ දරුණනය හා භාරතීය ගුම්ණ සම්ප්‍රදාය. දෙහිවල. වත්මා ප්‍රකාශකයෝ.
- ගල්මංගොඩ, සුම්තිපාල., (2006). බොද්ධ හාවනා කුම හා මනේ විකින්සාව. දිවුලපිටිය. සරස්වතී ප්‍රකාශකයෝ.
- ගමගේ, එස්. අයි., (2003). බොද්ධ හිජ්‍රාවාරය. කොළඹ. ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- ගුණතිලක, එච්. එම්., (2002). බුද්ධානු 21වන සියවසට. දෙහිවල. බොද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය.
- ගුණසේකර, දියා., (2009). මැණ්ඩිම නිකාය ආලුවාව (පරි). පපක්ද්ව සූදනී, තුන්වැනි භාගය, බොද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය.
- ඡයසිංහ, එ.කේ.ඩී., (2005). සමාජ ස්ථාරායනය. මරදාන. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- ඡයසිංහ, එ.කේ.ඩී., (2005). සමාජ මානව විද්‍යාදො මූලධර්ම. මරදාන. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- ඡයවර්ධන, ආර්.පි.ඩී., (1996). නියාම ධර්ම විවරණය. මහනුවර. බොද්ධ ගුන්ථ ප්‍රකාශන සම්බිඩ්ය.
- කුදාණෙක්භාසතිස්ස හිමි, මොරගොල්ලේ., (2005). ධම්මපද විවරණය. කොළඹ 11. ගුනසේන සහ සමාගම.
- කුදාණසුමන හිමි, දෙල්දුවේවි, ආදි බොද්ධ දරුණනයේ මූලධර්ම. කොළඹ 10. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- නන්දන පෙරේරා, වි. පී., ඉස්ලාම ධර්මය හා සමාජ කුමය. කොළඹ 10. ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- නහල්ලේ, වාමලි., (2001). මානව විවිධත්වය. නුගේගොඩ. සමාජ විද්‍යා හා මානව අධ්‍යයනාංශය.
- නානායක්කාර, සනත්., (2001). බුද්ධානු සහ ශ්‍රී ලංකාවේ සෙසු ආගම. බොද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය. දෙහිවල. පුනර් මුද්‍රණය.
- ධම්මදස්ස හිමි, නායිම්බල., දේවධර්මවාදී ආගමි.
- ධම්මපදවියකරා., (2005). හේවාවිතාරණ සංස්කරණය, කොළඹ. ත්‍රිපිටක ගුන්ථ මුද්‍රණාලය.

- නාරද හිමි, දියගම., (2009). ජෙව් ශාස්ත්‍රභාෂණ් සහ බුද්ධිභාෂණ් කතා ප්‍රකාශක.
- පංක්‍රේස්ඩාලෝක හිමි, වැයිහේත්තේ., (1960). මෙවැනි පුරාණයෙන් බොඳ්ද යුතුයට. කොළඹ. එම්. ඩී. ගුණසේන.
- පේමසිර හිමි, ආලංකුලමේ., (2009). විශ්වය හා ජ්‍යවය පිළිබඳ බොඳ්ද සංකල්පය. මාගධී. පුවක්පිටිය. පාලි හා බොඳ්ද අධ්‍යයන ආයතනය.
- බජාමි, ඒ. එල්., (1995). අසිරිමන් ඉන්දියාව. කොළඹ. අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව.
- බොඳ්ද ගිෂ්වාචාරය., අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව.
- බොඳ්ද විනය අධ්‍යයනය., ප්‍රධාන සංස්කාරක කොට්ඨාසියේ රාජුල හිමි. කොට්ඨාසි කළුයාණී සාම්ප්‍රදා ධර්ම මහා සංස සහාව. කොට්ඨාසි.
- මූරති., (2009). ආගම හා ලියඅය ලෝකය. මයුර ප්‍රකාශකයේ.
- මෙධානන්ද හිමි, දේවාලේගම., (1997). බුද්ධිභාෂණ හා පරිසරය. කොළඹ. බුද්ධිභාෂණ අමාත්‍යාංශය.
- මෙමති මූරති හිමි, කරගොඩ උයන්ගොඩ., (2007). මනස පිළිබඳ බොඳ්ද විග්‍රහය. කොළඹ 10. සමයවර්ධන ප්‍රකාශකයේ.
- රත්නපාල, නන්දසේන., (2007). සමාජ විද්‍යාවේ මූලධර්ම. පන්තිපිටිය. ස්වැම්මරඩ ලේක්.
- විභුද්ධී මාරුය., (1919). හේවාවිතාරණ සංස්කරණ, ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මුද්‍රණාලය.
- විසුද්ධී මාරුය., (2006). හේවාවිතාරණ සංස්කරණය.
- විවරණ, (2009). සාරස ප්‍රකාශන. (සංස්). මහමිතව පංක්‍රේස්ඩාරත්න හිමි, දියගම නාරදහිමි, රත්මල්වැටියේ සමිත හිමි.
- විරසේකර, ගුණපාල., (1968). පාලී ගබඳකෝෂය. කොළඹ. ගුණසේන සහ සමාගම.
- විරරත්න, බිඛිලිවි. ජී., (1995). බුද්ධිභාෂණ හා එහි ආගමික ප්‍රස්ථාන. කොළඹ 12. පුද්ධ ප්‍රකාශකයේ.
- සමාජ විද්‍යාව., (2005). අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්මේන්තුව.
- සමය අධ්‍යයනය., (2009). පාලී හා බොඳ්ද අධ්‍යයන ආයතනය. පුවක්පිටිය.
- සද්ධම්මප්පේන්තිකා, බුද්ධ ජයන්ති ග්‍රන්ථමාලා. බොඳ්ද සංස්කාතික මධ්‍යස්ථානය.
- සිරිසුජාත හිමි, ලබුදුවේ., (2007). ධමම ආරෝග්‍ය සහ මීනිසා. පෙරාදෙණිය. ශ්‍රී ධර්ම ප්‍රකාශන.
- සුමේද හිමි, මාහෝෂ්., (1995). ගිහි විනය හෙවත් සිගාලෝවාද ධර්මය. මහනුවර. බොඳ්ද ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන සමිතිය.
- සේහිත හිමි, බලංගොඩ., (1991). බුද්ධිභාෂණ පිළිබඳ වන පෙළඳීම නයාය. කොළඹ 10. ගොඩගේ සහ සහෞදුරයේ.
- ශ්‍රී ධර්මකිරීත හිමි, නිවන්දම., (2007). විසුද්ධී මාරුය. (සිංහල). දෙහිවල. බොඳ්ද සංස්කාතික මධ්‍යස්ථානය.
- ගුද්ධ අල්කුරුණය., (1961). ශ්‍රී ලංකා ජ්‍යාන්. ඒ ඉස්ලාම්.
- ගුද්ධ බයිබලය., (1958). පැරණි තෙස්තමේන්තුව. ශ්‍රී ලංකා බයිබල් සමාගම.
- ගුද්ධ බයිබලය., (1958). තව තෙස්තමේන්තුව. ශ්‍රී ලංකා බයිබල් සමාගම.
- හෙටිට්‍රාරච්චි, ධර්මසේන., බොඳ්ද ආර්ථික දරුණනය. කොළඹ. අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තු.

References

Bryson, Gladys., (1945). New York. Man and Society.